

Najstarsze zapiski kronikarskie o kontaktach polsko-ruskich

O najwcześniejszych kontaktach polsko-ruskich na obszarze Grodów Czerwieńskich, wspominają liczne zapiski w kronikach staroruskich.

Powieści minionych lat

najstarszej kronice, napisano

[1]

:

- ?Roku 6489 (981) poszedł Włodzimierz ku Lachom i zajął grody ich: Przemyśl, Czerwień i inne grody? Wyprawa księcia Włodzimierza

i miała więc charakter zaborczy.

- ?Roku 6504 (996) ... żył (Włodzimierz) z kniaziami sąsiednimi w pokoju z Bolesławem lackim (Chrobrym) i ze Stefanem węgierskim i z Oldrzychem czeskim?

- ?Roku 6526 (1018) ... poszedł Bolesław (Chrobry) ze Świętopelkiem na Jarosława z Polakami ... ku Wołyniowi. Jarosław zaś zebrawszy Ruś i Waregów ... nie uścignął uszykować się, i zwyciężył Bolesław Jarosława ... a Bolesław wszedł do Kijowa ze Świętopelkiem ... i zajął dla siebie Grody Czerwieńskie i przyszedł w swój kraj?

- ?Roku 6538 (1030) ... Jarosław Bełz wziął?

- ?Roku 6537 (1031) (Jarosław Mądry i brat Mścisław) zebrali wojów mnogich, poszli na Lachów i zajęli Grody Czerwieńskie znowu, i spustoszyli ziemię lacką, i mnóstwo Lachów przywiedli, i rozdzielili ich?

- ?Roku 6577 (1069) ... poszedł Izjasław z Bolesławem (Śmiałym) na Wsiesława?

- ?Roku 6584 (1076) ... chodził Włodzimierz ... Lachom na pomoc przeciw Czechom?

- ?Roku 6585 (1077) ... poszedł Izjasław z Lachami?

- ?Roku 6600 i 6604 (1092 i 1096) ... posłali mnie (Włodzimierza Monomacha) bracia na pogorzelsko do Brześcia, który Lachowie spalili, ... Potem chodziłem ... z Perejesławia do Włodzimierza w Sutejsku (Sąsiadce)

pokój zawierać z Lachami?

- ?Roku 6605 (1097) ... Ja (Wasyłko Rościsławowicz) ... Lachom wiele zła wyrządziłem. ... Jarosław zaś uciekł do Lachów i przyszedł do Brześcia, a Dawid, zająwszy Sutjesk i Czerwień ...?

Latopis Kijowski podaje [5,6]:

- ?Roku 6629 (1122) ... przychodził Jarosław (Światopełkowicz) z Lachami ku Czerwieni za posadnika Fomy Ratyborycza ... ?
- ?Roku 6648 (1140) ... Lachowie (złupili) włodzimierzowską wołość?.
- ?Roku 6671 (1163) ... grabili Lachowie około Czerwienia?.

W Kronice Halicko-Wołyńskiej zapisano [3]:

- ?Roku 6721 (1213) ... a (Rusowie) wojów Lachów pobili wielu i gonili w ślad za nimi do rzeki Wieprz?.
- ?Roku 6724 (1216) Kiedy Daniłto wracał do domu i jechał z bratem, zajął Brześć i Uhrusk, Wereszczyn, Stołp, Kumów i całe pogranicze?.

Latopis Hustyński podawał [133]:

- ?Roku 6713 (1205) ... Roman poszedł w dzierżawy Lackie ... ku Lublinowi, oblegał go miesiąc, lecz nie mógł go zdobyć?.
- ?Roku 6744 (1236) ... a Lachowie również poszli do siebie, gdzie mnodzy, uciekając przed Danielem, potonęli w rzece Wieprz ... ?.
- ?Roku 6743 (1265) ... Lew zaś i Mścisław Daniłowicz poszli z Tatarami w Lacką ziemię i naprzód spustoszyli koło Lublina...?.
- ?Roku 6787 (1279) ... Roman poszedł w dzierżawy Lackie ... ku Lublinowi, oblegał go miesiąc, lecz nie mógł go zdobyć?.

11.D. Najstarsze ruskie zapiski kronikarskie o Szczekarzewie

Szczekarzew wspominany jest przez najwcześniejsze zapisy w Latopisie hipackim w następujących słowach

[2,3]

:

- ?Roku 6727 (1219) przychodził Lestko (Leszek Biały) na Daniła do **Szczekarzewa** broniąc mu iść na pomoc Mścisławowi, teściowi swojemu?
- . Według analizy porównawczej z innymi materiałami historycznymi, mogło to być 1220.VIII

[307] lub w lecie roku 1221 [214].

- ?Roku 6790 (1282) *Bolesław* (Bolesław II Płocki) ... *upatrzywszy czas, przyszedł w dwustu wojów w okolice*

Szczekarzew

a

i dziesięć

wsi wziął i odszedł z powrotem z dumą wielką, jakby całą ziemię wziął?

. Według analizy porównawczej z innymi tekstami, w rzeczywistości mogło to być w lutym roku 1285 [9,214].

Latopis Hustyński z lat późniejszych [133]:

- ?Roku 7007 (1499). w tym czasie *Tatarzyn Mindikirej, pomagając Moskwie, posłał syna swojego Achmatkereja z innymi synami i z mnóstwem Tatarów na Wołyń, i spustoszyli koło Belza, Kraśnika, Turobina, **Krasnegostawu**, Lublina, Urzędowa, i Włodzimierz, i Brześć spalili i inne aż do Wisły ogniem i mieczem spustoszyli?*